

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Czubik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Elżbieta Karska

Radosław Tomasz Jeż (ławnik Sądu Najwyższego)

w sprawie z powództwa Banku S.A. w W. (następca prawny: Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Wierzytelności z siedzibą w W.)

przeciwko R. sp. z o.o. w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 10 kwietnia 2025 r.

skargi nadzwyczajnej wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku z 6 marca 2013 r., sygn. I C 1680/12

- 1. umarza postępowanie ze skargi nadzwyczajnej,**
- 2. znosi wzajemnie koszty postępowania wywołanego wniesioną skargą nadzwyczajną.**

D.Z.

UZASADNIENIE

W sprawie z powództwa Banku S.A. w W. przeciwko „R.” sp. z o.o. w W. o zapłatę, Sąd Okręgowy w Płocku prawomocnym wyrokiem z 6 marca 2013 r., I C

1680/12, m.in. zasądził od pozwanego „R.” sp. z o.o. w W. na rzecz powoda Banku S.A. w W. kwotę 40 851,65 CHF z zastrzeżeniem pozwanemu prawa powoływania się na ograniczenie jego odpowiedzialności do wartości nieruchomości położonej w K., gmina R., oznaczonej w ewidencji gruntów nr [...] i [...], o pow. 1,4219 ha, dla której Sąd Rejonowy w C. prowadzi Księgę Wieczystą Kw nr [...] (pkt 1 wyroku).

Skargę nadzwyczajną od powyższego orzeczenia wywiódł pismem z 6 marca 2024 r. Rzecznik Praw Obywatelskich, zaskarżając je częściowo w pkt. 1 w zakresie zastrzeżenia ograniczenia odpowiedzialności pozwanego „R.” sp. z o.o. w W. do wartości nieruchomości położonej w K., gmina R., oznaczonej w ewidencji gruntów nr [...] i [...], o pow. 1,4219 ha, dla której Sąd Rejonowy w C. prowadzi Księgę Wieczystą Kw nr [...]. RPO zarzucił zaskarżonemu wyrokowi m.in. rażące naruszenie prawa procesowego poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 319 k.p.c. polegające na zastrzeżeniu ograniczenia odpowiedzialności pozwanego do wartości nieruchomości (jak wyżej), a nie do przedmiotu nieruchomości w granicach sumy hipotecznej [to jest nieruchomości (jak wyżej) do wysokości ustanowionej na niej hipoteki umownej zwykłej w kwocie 35 470 CHF oraz hipoteki umownej kaucyjnej do kwoty 9 222 CHF].

Pismem z 4 lipca 2024 r. Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Wierzytelności z siedzibą w W. złożył oświadczenie o wstąpieniu nabywcy wierzytelności do postępowania w trybie art. 192 pkt 3 k.p.c. wraz z odpowiedzią na skargę nadzwyczajną. Wniesiono o: 1. oddalenie skargi nadzwyczajnej; 2. sprostowanie wyroku Sądu Okręgowego w Płocku z 6 marca 2013 r., I C1680/12, w punkcie pierwszym w zakresie zastrzeżenia ograniczenia odpowiedzialności pozwanego poprzez wpisanie zastrzeżenia „do nieruchomości położonej w K., gmina R., oznaczonej w ewidencji gruntów nr [...] i [...], o pow. 1,4219 ha, dla której Sąd Rejonowy w C., VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr [...], do wysokości ustanowionej na niej hipoteki umownej zwykłej w kwocie 35 470 CHF oraz hipoteki umownej kaucyjnej do kwoty 9 222 CHF”, 3. zasądzenie kosztów procesu w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W piśmie z 8 lipca 2024 r. pozwana R. sp. z o.o. w W. przychyliła się do skargi nadzwyczajnej RPO i poparła zawarte w niej wnioski.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postępowanie wywołane skargą nadzwyczajną podlega umorzeniu.

Wniesienie skargi nadzwyczajnej zasadniczo ma na celu uchylenie zaskarżonego orzeczenia (art. 91 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, t.j. Dz.U. 2024, poz. 622; dalej jako: „ustawa o SN”) w sprawie spornej, w której ścierają się interesy różnych stron i uczestników postępowania.

W myśl art. 319 k.p.c., jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do wysokości ich wartości, sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności. Wskazany przepis jest procesowym instrumentem realizacji ograniczonej odpowiedzialności dłużnika rzeczowego. W niniejszej sprawie spłata zaciągniętego kredytu została zabezpieczona hipoteką zwykłą w kwocie 35 470 CHF oraz hipoteką kaucyjną do kwoty 9 222 CHF – i to zastrzeżenie powinno znaleźć się w sentencji zaskarżonego wyroku.

Z powyższym „brakiem” zakwestionowanego orzeczenia zgadzają się wszystkie strony, na czele z powodem (nabywcą wierzytelności), który w swym piśmie procesowym z 4 lipca 2024 r. wniósł *expressis verbis* o sprostowanie wyroku Sądu Okręgowego w Płocku z 6 marca 2013 r., I C1680/12, w punkcie pierwszym w zakresie zastrzeżenia ograniczenia odpowiedzialności pozwanego poprzez wpisanie zastrzeżenia „do nieruchomości położonej w K., gmina R., oznaczonej w ewidencji gruntów nr [...] i [...], o pow. 1,4219 ha, dla której Sąd Rejonowy w C., VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr [...], do wysokości ustanowionej na niej hipoteki umownej zwykłej w kwocie 35 470 CHF oraz hipoteki umownej kaucyjnej do kwoty 9 222 CHF”.

Sąd Najwyższy w składzie orzekającym przychylił się do stanowiska powoda (nabywcy wierzytelności), że w sprawie jest możliwość dokonania zmiany wyroku w trybie niewymagającym angażowania nadzwyczajnego środka zaskarżenia, tak żeby jego treść odpowiadała wymogom norm prawnych.

W myśl art. 350 § 1 k.p.c., sąd może z urzędu sprostować w wyroku niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki. Jak podnosi się w piśmiennictwie, sprostowanie wyroku może nastąpić zarówno na wniosek, jak i z urzędu, w przypadku stwierdzenia przez sąd konieczności poprawienia omyłek powstałych przy jego redakcji. Wniosek o sprostowanie wyroku może złożyć strona, interwenient uboczny, podmioty na oparach strony (prokurator, organizacja pozarządowa, inspektor pracy, RPO, powiatowy lub miejski rzecznik konsumentów). Sprostowanie nie jest ograniczone w czasie, a zatem może nastąpić także po uprawomocnieniu się wadliwie zredagowanego orzeczenia (E. Rudkowska-Ząbczyk, A. Fruk (w:) Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, red. E. Marszałkowska-Krześ, I. Gil, Warszawa 2025, uwagi do art. 350, nb 12-14, Legalis).

W świetle przytoczonych powyżej okoliczności, tj. w istocie braku przedmiotu sporu w niniejszej sprawie oraz możliwości sprostowania zakwestionowanego orzeczenia przez sąd powszechny, który je wydał, postępowanie ze skargi nadzwyczajnej należało umorzyć, o czym Sąd Najwyższy orzekł w sentencji. O wzajemnym zniesieniu kosztów postępowania wywołanego wniesioną skargą nadzwyczajną Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁸ k.p.c. w zw. z art. 95 pkt 1 ustawy o SN.

D.Z.

[r.g.]